

ปัญหาพิเศษปริญญาตรี

เรื่อง

การศึกษาเปรียบเทียบพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์ดี 3 พันธุ์ กับ พันธุ์ผสมเปิด 1 พันธุ์
Comparison on Three Commercial Super Sweet Corn Hybrids Rating on
Check Open Pollinated Variety

โดย
นางสาวจรีด จันทินอก
นางสาวณัฐกาญจน์ ประทีปรัมย์

อาจารย์ที่ปรึกษา
รศ.ดร.วิทยา บัวเจริญ

เสนอ

ภาควิชา พืชสวน

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

รฟ.
จ/1641
2545

พุทธศักราช 2545

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน 51307.....

วัน,เดือน,ปี... ๒๕๔๕..... 2547

b.	113016751
i.	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษปริญญาตรี

ภาควิชาพืชสวน

เรื่อง

การศึกษาเปรียบเทียบข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์ดี 3 พันธุ์ กับ พันธุ์ผสมเปิด 1 พันธุ์

Comparison on Three Commercial Super Sweet Corn Hybrids Rating on
Check Open Pollinated Variety

โดย

นางสาวจวิต จันทินอก

นางสาวณัฐกาญจน์ ประทีปรัมย์

ได้รับการพิจารณาเห็นชอบจาก

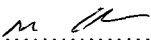

(รศ.ดร.วิทยา บัวเจริญ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

วันที่ 10 เดือน ก.พ. พ.ศ. 2546

ภาควิชารับรองแล้ว

(รศ.สมภพ สิตะวงษ์)

หัวหน้าภาควิชาพืชสวน

วันที่ 10 เดือน ก.พ. พ.ศ. 46

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่อง : การศึกษาเปรียบเทียบข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์ดี 3 พันธุ์
กับพันธุ์ผสมเปิด 1 พันธุ์
โดย : นางสาวจรีดา จันทร์นอก
: นางสาวณัฐกาญจน์ ประทีปรัมย์
ภาควิชา : พืชสวน
คณะ : เทคโนโลยีการเกษตร
สถาบัน : เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.วิทยา บัวเจริญ

บทคัดย่อ

การเปรียบเทียบพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์การค้า 3 พันธุ์ คือ ฉัตรทอง 1 ยูนิซีดทูโทน และหวานสลบสี เปรียบเทียบกับพันธุ์ผสมเปิด 1 พันธุ์ คือ ไทยซูเปอร์สวีท #1 เพื่อหาพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับใช้ปลูกในท้องที่ลาดกระบัง ทำการปลูกทดลองที่แปลงปลูกที่คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2544 - กุมภาพันธ์ 2545 ผลการทดลองปรากฏว่าข้าวโพดหวานทั้ง 3 พันธุ์ คือ ยูนิซีดทูโทน ฉัตรทอง 1 หวานสลบสี ให้ผลผลิตและคะแนนการรับประทานดีเป็นที่น่าพอใจ พันธุ์ข้าวโพดทั้ง 3 พันธุ์นี้เหมาะสมสำหรับใช้ปลูกในท้องที่ลาดกระบังได้ดี ส่วนพันธุ์ข้าวโพดหวาน ไทยซูเปอร์สวีท # 1 ให้ผลผลิตต่ำและมีคุณภาพต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับพันธุ์ลูกผสมทั้ง 3 พันธุ์ ดังนั้นในสภาพการปลูกที่ลาดกระบังจึงไม่ควรแนะนำให้ใช้พันธุ์ผสมเปิดพันธุ์นี้ปลูก

Thesis Title : Comparison on Three Commercial Super Sweet Corn Hybrid Rating on Open Pollinated Variety.

Student : Miss Charid Chantheenok
: Miss Natthakan Prateepnam

Programme : Horticulture

Faculty of : Agriculture Technology, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang.

Thesis Advisor : Associate Professor Dr. Withya Buajarern

ABSTRACT

The experiment was conducted to compare three commercial super sweet corn hybrid ; Charthong 1, Uniseed Two-Tone and Two-Tone to open pollinated check variety ; Thai super sweet # 1. The experiment was done at the experimental plots of the Department of Horticulture , faculty of Agricultural Technology , King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang during November 2001 to January 2002. The results indicated that the three commercial super sweet corn hybrids ; Charthong 1, Uniseed Two-Tone and Two-Tone produced higher yield and better taste . These 3 varieties were desirable to be grown in Ladkrabang . The open pollinated check variety ; Thai super sweet # 1 produced slightly lower yield and quality than the said 3 varieties . The Thai super sweet # 1 was considerably not desirable to be grown in Ladkrabang .

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	2
ตรวจเอกสาร	3
อุปกรณ์และวิธีการทดลอง	10
ผลการทดลอง	12
วิจารณ์ผลการทดลอง	21
สรุปผลการทดลอง	23
ข้อเสนอแนะ	24
บรรณานุกรม	25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 อายุการออกดอกตัวผู้ 50% อายุการออกใหม่ 75% ความสูงของลำต้นก่อนการเก็บเกี่ยว และจำนวนต้นต่อแปลง	16
2 จำนวนฝักต่อต้น คะแนนความสม่ำเสมอของฝักสด	17
3 น้ำหนักฝักสดก่อนปอกเปลือก น้ำหนักฝักสดหลังปอกเปลือก ความยาวฝักสดหลังปอกเปลือก ความกว้างฝักสดหลังปอกเปลือก	18
4 ผลผลิตฝักสดหลังปอกเปลือก เปอร์เซ็นต์น้ำตาล คะแนนความอ่อนนุ่มของเปลือกหุ้มเมล็ด คะแนนการรับประทาน	19

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงลักษณะของฝักข้าวโพดทั้ง 4 พันธุ์	20
2 แสดงอุณหภูมิที่สูงสุดและต่ำสุดในระหว่างที่ทำการทดลอง	21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

ข้าวโพดหวานเป็นพืชที่ปลูกง่ายมีอายุการเก็บเกี่ยวสั้น ประมาณ 65-70 วัน เป็นข้าวโพดที่มีน้ำตาลในเมล็ดเปลี่ยนแปลงไปได้เข้ามา ทำให้เมล็ดมีรสหวานจัด เนื่องจากมีการสังเคราะห์แป้งต่ำ จึงทำให้มีรสชาติหวานอร่อยเป็นที่นิยมปลูกและทำรายได้ต่อพื้นที่ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกได้เป็นจำนวนมาก จำหน่ายได้ราคาสูง และสามารถนำฝักสดมาทำเป็นอาหารรับประทานได้ หรืออาจนำมาทำเป็นขนมหวาน จึงเป็นที่นิยมกันมากในเมืองไทย และยังสามารถนำมาทำเป็นอุตสาหกรรมได้และนอกจากนี้ต้นข้าวโพดก็ยังสามารถนำมาใช้เป็นอาหารในการเลี้ยงสัตว์ได้ดีอีกด้วย

การปลูกข้าวโพดหวานมักจะปลูกใกล้ๆตัวเมือง หรือบริเวณที่มีการขนส่งสะดวก เพราะคุณภาพของข้าวโพดหวานขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการรับประทานฝักสด กล่าวคือ ยิ่งสดเท่าไรก็ยิ่งอร่อยเท่านั้น

อย่างไรก็ดีปัญหาในการปลูกข้าวโพดหวานให้ได้ผลดีก็ยังขาดแคลนพันธุ์ปลูกที่ดีที่สามารถปรับตัวได้กับพื้นที่ปลูก กล่าวคือ พันธุ์ข้าวโพดหวานอาจจะมีเป็นจำนวนมากที่ได้จำหน่ายอยู่ในตลาด แต่จะมีพันธุ์ใดบ้างที่จะสามารถใช้ปลูกได้ดีในท้องที่หนึ่ง ๆ นั้นไม่อาจทราบได้ เพราะฉะนั้นการนำพันธุ์ที่ดีมาปลูกทดสอบความสามารถในการปรับตัว ยังเป็นวิธีที่ดีและจัดเป็นวิธีหนึ่งที่จะสามารถได้พันธุ์ข้าวโพดที่เหมาะสมต่อท้องถิ่นที่ปลูก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพันธุ์ข้าวโพดหวานพันธุ์ดีพันธุ์การค้า 3 พันธุ์ กับข้าวโพดหวานพันธุ์ผสมเปิด 1 พันธุ์ ในสภาพพื้นที่ปลูกเดียวกันที่ลาดกระบัง
2. เพื่อหาพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับปลูกในท้องที่ลาดกระบัง
3. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการส่งเสริมแนะนำพันธุ์แก่เกษตรกร และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพันธุ์ในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรวจเอกสาร

ความสำคัญทางเศรษฐกิจ

ข้าวโพดหวาน (sweet corn หรือ vegetable corn) เป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจพืชหนึ่ง ทั้งใช้เพื่อเป็นการบริโภคและแปรรูปบรรจุกระป๋อง (ธรรพพงษ์ สุคันธ, 2537) เป็นที่นิยมของผู้บริโภค เพราะมีความหวานของน้ำตาลมาก และถูกควบคุมด้วยยีน sugary (Su) ที่สามารถยืดเวลาการสุกแก่ที่เหมาะสมต่อการรับประทาน และต่อการขนส่งไปยังตลาดที่ห่างไกลได้ดี โดยเฉพาะในด้านอุตสาหกรรมการแปรรูปได้เริ่มมานานแล้วในสหรัฐอเมริกา ในปัจจุบันอุตสาหกรรมการแปรรูปข้าวโพดหวานก็ยังคงมีความสำคัญอยู่ ประเทศไทยได้มีการนำข้าวโพดหวานบรรจุกระป๋องในรูปของข้าวโพดแคะเมล็ด (whole kernel corn) และข้าวโพดครีม (creamstyle corn) อยู่บ้าง แต่มีปริมาณไม่มากนัก ในปี 2536 โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารหลายโรงงานได้เริ่มให้ความสนใจกับผลิตภัณฑ์ข้าวโพดหวานดังกล่าว ซึ่งอาจเป็นเพราะได้มีปริมาณการเสนอซื้อเข้ามามาก และเนื่องด้วยสภาวะการขาดแคลนข้าวโพดหวานทั่วโลก ในช่วงปี 2531 - 2535 สภาวะการค้าข้าวโพดหวานกระป๋องได้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประชาชน ประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญคือ เยอรมัน และอังกฤษ มีการนำเข้าในปี 2535 รวมถึง 83,500 ตัน โดยเริ่มจากการนำเข้าในปี 2534 ถึง 17% ในเขตเอเชียผู้นำเข้าข้าวโพดหวานที่สำคัญคือ ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ซึ่งมีการนำเข้าในปี 2535 ในปริมาณ 49,000 ตัน และ 5,300 ตันตามลำดับ สำหรับผู้ส่งออกที่สำคัญคือ อเมริกา ฝรั่งเศส อังกฤษ และ อิตาลี ซึ่งมียอดส่งออกรวมกันในปี 2535 ถึง 220,936 ตัน หรือเพิ่มการส่งออกจากปี 2534 ประมาณ 32% (กรมวิชาการเกษตร, 2538) แนวโน้มและการบริโภคข้าวโพดหวานกระป๋องน่าจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และที่น่าจับตามองก็คือ อุตสาหกรรมแช่แข็งข้าวโพดหวานทั้งในรูปแคะเมล็ด และ ในรูปฝักสดซึ่งตลาดมีความต้องการสูงมาก โดยเฉพาะสิงคโปร์ ใต้หวัน และฮ่องกง ซึ่งเป็นประเทศเล็ก ๆ มีความต้องการข้าวโพดแช่แข็งถึงปีละ 50,000 ตัน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540) ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นผู้ส่งออกอาหารรายใหญ่ประเทศหนึ่งของโลก และได้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากในการส่งออกข้าวโพดหวานบรรจุกระป๋อง ประเทศไทยสามารถประสบความสำเร็จได้อีกครั้งหนึ่งในการส่งออกข้าวโพดหวานบรรจุกระป๋อง ซึ่งขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่สำคัญ คือประเทศไทยมีพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงและมีคุณภาพดี (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2533)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้าวโพดที่ปลูกในประเทศไทยเป็นข้าวโพดที่นำพันธุ์มาจากต่างประเทศเมื่อปี 2491 หลังจากนั้นได้เริ่มมีการปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดหวานเพื่อให้มีความต้านทานต่อโรคน้ำค้างซึ่งจะระบาดในช่วงฤดูฝน (ทวีศักดิ์ ภูหล้า .2536) จากการระบาดของโรคน้ำค้างทำให้มีพันธุ์ข้าวโพดหวานเกิดขึ้นใหม่หลายพันธุ์ เช่น พันธุ์จักรทอง พันธุ์จักร F₁ และพันธุ์ นพวรรณ 1 และพันธุ์ข้าวโพดเทียนหวานราชมงคล (กมล เลิศรัตน์ . 2536) ในการผลิตข้าวโพดหวานเพื่อส่งโรงงานแปรรูป คุณภาพ และขนาดของข้าวโพดหวานต้องตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งพันธุ์ข้าวโพดหวานที่ปลูกควรเป็นพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสม เพราะมีความสม่ำเสมอทำให้ได้คุณภาพและผลผลิตสูง

พันธุกรรมของข้าวโพดหวาน

ข้าวโพดหวานนั้นเดิมจัดอยู่ใน *Zea mays saccharata* เพราะในเมล็ดมีน้ำตาลมาก เกิดขึ้นเพราะยีน *su* (*sugary*) บนโครโมโซมคู่ที่ 4 อยู่ในสภาพด้อยทั้งคู่แต่ระยะหลังนักพันธุศาสตร์ได้ค้นพบยีนที่มีผลต่อการสะสมแป้งและน้ำตาลในเมล็ดข้าวโพดหลายยีน คือ

su (*sugary gene*) มีอยู่ 2 คู่ด้วยกันคือ *su* และ *su2* ได้มีรายงานตั้งแต่ปี 2467 ว่า *su* ทำให้เกิดการสะสม *phytoglycogen* ซึ่งเป็น *water soluble polysaccharide* และเป็นตัวทำให้เนื้อข้าวโพดหวานนุ่ม

sh (*shrunk gene*) มีอยู่หลายคู่ด้วยกันคือ *sh* *sh2* *sh3* *sh4* และ *sh5* มีผลทำให้แป้งลดน้อยลง และมีน้ำตาลเพิ่มขึ้น มีการค้นพบยีน *sh* ตั้งแต่ปี 2464 และในปี 2487 ก็มีการค้นพบ *sh2* ซึ่งภายหลังมีการนำมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพของข้าวโพดหวานกันมาก

bt (*brittle gene*) มี 3 คู่คือ *bt* *bt2* และ *bt4* เป็นยีนที่มีผลคล้ายกับยีน *shrunk* มาก และเราไม่สามารถบอกได้จากลักษณะของเมล็ด แต่อาจจะดูได้จากต้น ถ้าเป็น *sugar sweet* และมีต้นสีเขียวก็มีโอกาสเป็นได้ทั้ง *sh* และ *bt* แต่ถ้ามีต้นหรือดอกสีแดงแล้วก็เป็น *bt* แน่ชอน

wx (*waxy gene*) มีการกล่าวถึงเป็นครั้งแรกในปี 2452 ว่ายีนชนิดนี้ทำให้เกิดการสะสมแป้งที่แตกต่างไปจากข้าวโพดธรรมดา และตอนหลังได้ค้นพบว่าเป็นแป้งพวก *amylopectin* ข้าวโพดที่มียีนชนิดนี้บ้านเรารู้จักกันดีในนามของข้าวโพดเทียนหรือข้าวโพดข้าวเหนียว

du (*dull gene*) ข้อมูลน้อยมากไม่มีการกล่าวถึงในเรื่องผลของยีน แต่มีการนำมาใช้ในการปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดหวาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ae (amylose extender gene) เป็นยีนที่ทำให้ปริมาณของ amylose เพิ่มขึ้น
se (sugary enhancer gene) เป็นยีนใหม่สุดที่มีการค้นพบ จะต้องแสดงออก
ร่วมกับ su เสมอ มีผลทำให้เกิดการสะสมน้ำตาล maltose เพิ่มขึ้น

ยีนต่าง ๆ เหล่านี้อยู่บนตำแหน่งต่าง ๆ บนโครโมโซมของข้าวโพด นักปรับปรุงพันธุ์
ข้าวโพดหวานได้พยายามนำยีนเหล่านี้มาปรับปรุงคุณภาพข้าวโพดหวาน จึงทำให้เกิดข้าว
โพดหวานขึ้นหลายประเภทเราสามารถแบ่งข้าวโพดหวานได้เป็น 2 พวกใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ
1) แบ่งตามการทำงานของยีน และ 2) แบ่งตามความต้องการในการปลูกแยก (isolation
requirement)

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของข้าวโพด

ข้าวโพดเป็นพืชที่ตอบสนองต่อสภาพภูมิอากาศค่อนข้างสูง ความชื้นที่ได้รับอย่าง
สม่ำเสมอเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเจริญเติบโต ข้าวโพดขึ้นได้ดีในเขตอบอุ่น และสามารถขึ้น
ได้ดีในท้องที่ที่มีสภาพแวดล้อมต่าง ๆ กัน ปลูกได้ระยะเส้นรุ้ง (latitude) 30-40 องศา
เหนือและใต้ และอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 70-80 องศาฟาเรนไฮต์ ปริมาณน้ำฝนไม่ต่ำ
กว่า 200 มิลลิเมตรต่อปี ซอบดินร่วนปนทรายที่มีความอุดมสมบูรณ์พอสมควร pH ของ
ดินอยู่ระหว่าง 5.5-8.0 นอกจากนี้ ดินยังเป็นแหล่งสำคัญที่ให้ธาตุอาหารแก่พืช สามารถ
ทำให้ข้าวโพดหวานมีคุณภาพและผลผลิตที่ดีได้ด้วย ดินที่เหมาะสมต่อการปลูกข้าวโพด
ต้องเป็นดินที่มีการระบายน้ำดี เช่น ดินร่วนปนทรายและดินร่วนปนดินเหนียว การปลูก
ข้าวโพดถ้าปลูกเป็นแถว ๆ จะมีผลทำให้ข้าวโพดมีความสามารถใช้ความชื้น ธาตุอาหาร
และแสงแดดได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Mack. 1972) อิทธิพลของอัตราปลูกที่มีผลต่อผล
ผลิตของข้าวโพด ซึ่งขึ้นอยู่กับการกระจายของแสงภายในพุ่มของใบ การปลูกข้าวโพดโดย
ใช้อัตราสูง ๆ โดยจัดจำนวนต้นต่อหลุม ระยะห่างระหว่างแถว ระยะห่างระหว่างต้น ให้
เหมาะสมจะมีแนวโน้มทำให้ข้าวโพดใช้แสงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ข้าวโพด
หวานสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี แต่ที่ปลูกกันมากก็ช่วงฤดูฝน ส่วนในแหล่งที่มีชล
ประทานดี มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ก็สามารถปลูกได้ 3-4 ครั้งต่อปี (มณฑนา อ่อนนิมล.
2524 ; กรมวิชาการเกษตร . 2538) ในการปลูกข้าวโพดหวาน เมล็ดพันธุ์เป็นปัจจัยที่
สำคัญอย่างหนึ่งต่อผลผลิตและคุณภาพ ถ้าเมล็ดพันธุ์ที่ดีมีความแข็งแรงสมบูรณ์ มี
เปอร์เซ็นต์การงอกสูง ย่อมทำให้ผลผลิตและคุณภาพดีกว่าเมล็ดพันธุ์ที่อ่อนแอ Rastanii
(1967) รายงานว่าความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ พิจารณาได้จากความเร็วในการงอกของ
รากและการโผล่พื้นดินของต้นกล้า Ching (1973) กล่าวว่าความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์
สามารถพิจารณาได้จากความเจริญเติบโตที่รวดเร็ว และการสม่ำเสมอในการงอกเมล็ดจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระทั่งได้ต้นกล้าที่แข็งแรง ฤดูปลูกก็มีผลต่อการงอกของเมล็ดพันธุ์ และการเจริญเติบโตของเมล็ดพันธุ์ (กรรชิง สิริวิทยาพรรณ . 2535) รายงานว่าการปลูกข้าวโพดหวานในฤดูฝนและฤดูแล้ง โดยใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีความแข็งแรงสูง มีผลให้เปอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ด ความสูง ขนาดฝัก น้ำหนักฝักและความหวานไม่แตกต่างกับการปลูกในฤดูฝน เนื่องจากฤดูแล้งได้รับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโต (น้ำ แสง ธาตุอาหาร และอุณหภูมิ) อย่างพอเพียงเท่ากับฤดูฝน โดยทั่วไปข้าวโพดมีความต้องการน้ำตลอดฤดูปลูกประมาณ 450-600 มิลลิเมตร ประมาณการณได้ว่าทุก ๆ มิลลิเมตร ของน้ำที่ข้าวโพดได้รับเพิ่มขึ้น จะช่วยให้มีการผลิตเมล็ดของข้าวโพด 3.2 กิโลกรัม/ไร่ ความต้องการน้ำของข้าวโพดขึ้นอยู่กับชนิดของดินและความชื้นของดินที่ปลูกข้าวโพด Slater and Goods (1967) พบว่าข้าวโพดต้องการน้ำมากที่สุดคือระยะออกดอกและระยะน้ำนม หรือตั้งแต่ระยะออกดอกตัวผู้ถึงระยะแบ่งแ่ง Maximov (1962) กล่าวว่าเมื่อพืชขาดน้ำจะทำให้ผลผลิตลดลง โดยเฉพาะระยะที่พืชขาดน้ำในช่วงย่างปล้องและระยะก่อนการออกช่อดอก นอกจากนี้การปลูกข้าวโพดหวานในฤดูฝนจะประสบกับปัญหา คือโรคน้ำค้างซึ่งเกิดจากราน้ำค้าง 2 ชนิด คือ *Peronosclerospora sorghi* และ *Peronosclerospora spontanea* โรคจะเริ่มระบาดในช่วงต้นฤดูฝน อุณหภูมิ และความชื้นมีความสำคัญต่อการเจริญของเชื้อรา นี้มาก จะแพร่ระบาดในที่ที่มีความชื้นสูงและอุณหภูมิต่ำ โดยอุณหภูมียูอยู่ในระหว่าง 16-24 องศาเซลเซียส เมื่อข้าวโพดเป็นโรคในระยะต้นกล้าจะทำให้แห้งตายได้ ส่วนในต้นที่โตแล้วอาจแห้งตายก่อนออกดอกออกฝัก สามารถแก้ไขได้โดยหลีกเลี่ยงการปลูกในช่วงฤดูฝน หรือใช้เมล็ดพันธุ์ที่ต้านทานต่อโรคน้ำค้าง (กรมวิชาการเกษตร . 2538) ในขณะที่เดียวกันการปลูกในฤดูแล้งจะประสบปัญหาสำคัญทางด้านแมลงศัตรู เช่น เพลี้ยไฟ (corn thrips) จะระบาดมากในสภาพแห้งแล้งและฝนทิ้งช่วง ปริมาณเพลี้ยไฟจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วพร้อมกับการดูดกินน้ำเลี้ยงที่ใบ ถ้าต้นข้าวโพดหวานยังมีขนาดเล็กจะเหี่ยวแห้งตายไป ส่วนต้นข้าวโพดที่เหลืองจะมีลำต้นไม่สม่ำเสมอ การให้ผลผลิตไม่พร้อมกัน (สุธรรม อารีกุล และคณะ . 2529) สามารถแก้ไขได้โดยการฉีดพ่นสารฆ่าแมลงคาร์โบซัลแฟนอัตรา 20 มิลลิกรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร (อรุณฯ กองกาญจนะ และ วัชระ ชุณหวงศ์ . 2534) ส่วนหนอนกระทู้หอม (beet army worm) เป็นศัตรูสำคัญของข้าวโพดหวานในระยะ 7-30 วัน โดยจะกัดกินใบและลำต้น และออกทำลายพืชในเวลากลางคืน พืชที่ถูกหนอนกระทู้ทำลายจะตายได้ในที่สุด (บุขรา พรหมสถิต . 2538) อรุณฯ กองกาญจนะ และคณะ (2526) กล่าวว่าหนอนเจาะลำต้น (corn stem borer) เป็นแมลงศัตรูที่สำคัญชนิดหนึ่ง โดยจะทำลายข้าวโพดหวานตั้งแต่อายุ 20 วันขึ้นไป และจะทำลายลำต้นโดยการกัดกิน เมื่อผ่าลำต้นตามยาวจะพบรอยทำลายของหนอน จะทำให้ต้นข้าวโพด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หวานกลายเป็นสีเหลือง แคระแกรน สามารถแก้ไขได้ด้วยการฉีดพ่นด้วยสารฆ่าแมลง ไตรฟลูมูรอล (alsystin) อัตรา 30 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หนอนเจาะฝักข้าวโพด (corn earworm) เป็นศัตรูที่สำคัญในระยะออกฝัก โดยจะกัดกินไหมที่ปลายฝัก ทำให้ฝักอ่อนมีคุณภาพเสียไป สามารถแก้ไขได้ด้วยการฉีดพ่นสารฆ่าแมลง มีโรมิล (lannat) ในอัตรา 11 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร (กรมวิชาการเกษตร .2538)

ประเภทของพันธุ์ข้าวโพดหวาน

พันธุ์ผสมเปิดหรือพันธุ์ผสมปล่อย (open pollinated variety) เป็นพันธุ์ข้าวโพดที่เกิดจากการผสมที่เรียกว่าพันธุ์ผสมรวม (composite variety) หรือเป็นพันธุ์สังเคราะห์ (synthetic variety) ข้าวโพดพันธุ์ผสมเปิดโดยทั่วไปจะให้ผลผลิตไม่สูงมาก และยังมี ความแปรปรวนภายในพันธุ์ เมื่อปลูกในสภาพปลอดละอองเกสร (isolate) สามารถคัดเลือกต้นที่มีลักษณะดีเก็บเมล็ดไว้ทำพันธุ์ได้ในรุ่นต่อ ๆ ไป พันธุ์ผสมเปิดที่ใช้ปลูกเป็นการค้าในประเทศไทยเช่น พันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 พันธุ์ซูเปอร์สวีทตราเด็กบิน

พันธุ์ลูกผสม (hybrid corn) เป็นพันธุ์ข้าวโพดที่เกิดจากการผสมกันระหว่างสายพันธุ์แท้ของข้าวโพดต่างพันธุ์กรรม หรือเกิดจากการผสมระหว่างข้าวโพดที่มีพันธุ์กรรมต่างกัน 2 สายพันธุ์ ข้าวโพดลูกผสมจะมีความสม่ำเสมอภายในพันธุ์สูง เมื่อปลูกแล้วจะนำเมล็ดไปปลูกต่อเป็นพันธุ์อีกไม่ได้ เพราะจะมีการกลายพันธุ์อันเนื่องมาจากเป็นเมล็ด F₂ ที่เกิดจากการผสมแบบอิสระของพันธุ์ลูกผสมนั่นเอง

ในการสร้างหรือสกัดให้ได้สายพันธุ์แท้จากประชากรของข้าวโพด จะต้องมีการผสมตัวเองหลาย ๆ ครั้ง การผสมตัวเองในข้าวโพดจะทำให้ข้าวโพดอ่อนแอลง (vigor ลดลง) แต่ความกลมกลืนทางพันธุกรรม (homozygosity) จะเกิดขึ้นในทุก ๆ ครั้งของการผสมตัวเอง สายพันธุ์ข้าวโพดที่เกิดจากการผสมตัวเองหลาย ๆ ครั้งคือ สายพันธุ์แท้ เมื่อนำสายพันธุ์แท้เป็นแหล่งของข้าวโพดลูกผสม จะทำให้ข้าวโพดลูกผสมมีความแข็งแรงและให้ผลผลิตดีขึ้น (ราเชนทร์ ธิรพร . 2539)

การทดสอบพันธุ์ข้าวโพดหวาน

การทดสอบหรือการเปรียบเทียบพันธุ์ก็คือ การศึกษาดูว่าพันธุ์ใหม่ ๆ จะดีกว่าพันธุ์เก่า ๆ อย่างไรบ้าง และดีพอที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ได้หรือไม่ พันธุ์ใหม่ ๆ ที่คิดค้นขึ้นมาได้นี้จะต้องมีข้อดีกว่าพันธุ์เดิมอย่างน้อยหนึ่งลักษณะ เช่น อาจจะมีควมต้านทานโรคได้ดีกว่า ผลผลิตอาจจะสูงกว่า อาจจะมีทนแล้งมากกว่า อาจจะมีผลิตเมล็ดได้มากกว่า อาจจะมีผลผลิตของเมล็ดพันธุ์ดีกว่า ฯลฯ นักปรับปรุงพันธุ์พืชจะต้องทดสอบพันธุ์ใหม่ ๆ เพื่อหาข้อดีของพันธุ์ใหม่ ๆ เหล่านั้น ขั้นตอนและระบบการทดสอบพันธุ์ก็จะแตกต่างกันไปตามความสามารถของโครงการนั้น ๆ และปกติแล้วการทดสอบจะยุ่งยากมากขึ้นเมื่อชาวไร่เริ่มใช้พันธุ์ระดับสูงขึ้นไป หลักการทั่วไปในการทดสอบพันธุ์นั้น ๆ มีหลักเกณฑ์ง่าย ๆ ว่า ทำอย่างไรจึงจะเปรียบเทียบพันธุ์เหล่านั้นได้อย่างยุติธรรมที่สุด ซึ่งก็หมายความว่าให้พันธุ์เหล่านั้นได้แสดงออกตามศักยภาพของพันธุ์เอง โดยให้ทุก ๆ อย่างเหมือนกันหมด เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดินเหมือนกัน ใส่ปุ๋ยในระดับเดียวกัน มีจำนวนต้นเท่ากัน หรือถ้าหากว่ามีผลจากเรื่องความสม่ำเสมอของแปลงทดลองไม่เท่ากัน ก็ต้องใช้วิธีการวางแผนการทดลองให้ดีที่สุดเพื่อแยกสาเหตุเหล่านั้นออกมา สำหรับเรื่องการวางแผนการทดลองในเรื่องการเปรียบเทียบพันธุ์อาจหาได้จากหนังสือวางแผนการทดลองซึ่งมีอยู่หลายเล่มด้วยกัน สำหรับเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้จะคลุมไปถึงระบบการเปรียบเทียบพันธุ์และการวางแผนการทดลองบางอย่าง ซึ่งอาจมีประโยชน์และยังใช้กันไม่แพร่หลายนัก

ลักษณะของข้าวโพดหวานพันธุ์ดี

ข้าวโพดหวานพันธุ์ดีเพื่อการบริโภคสดควรมีลักษณะที่ดีดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ เกษตร . 2543)

1. มีลำต้นที่แข็งแรงไม่หักล้มง่าย ไม่มีโรค หรือ แมลงรบกวน
2. เปลือกไม่หนาเกินไป อัตราส่วนน้ำหนักฝักทั้งเปลือก : ฝักปอกเปลือก : เมล็ด เท่ากับ 1:1:1
3. ขนาดฝัก (ปอกเปลือกแล้ว) มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 4-5 เซนติเมตร ความยาวประมาณ 15-18 เซนติเมตร
4. ฝักรูปทรงกระบอกมีขนาดโคนและปลายฝักแตกต่างกันไม่เกิน 0.5 เซนติเมตร
5. ฝักเมื่อปอกเปลือกแล้วมีเมล็ดเรียงตัวกันเป็นระเบียบ 12- 16 แถว แถวหนึ่งมีเมล็ดประมาณ 30 เมล็ด น้ำหนักฝักอยู่ระหว่าง 200-230 กรัม
6. เส้นไหมมีสีขาว ร่วงจากเมล็ดได้ง่าย และไม่ติดค้างตามเมล็ด
7. สีของเมล็ดมีความสม่ำเสมอทั้งฝักและตรงตามพันธุ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ซึ่งมีแกนเล็กและมีส่วนของเมล็ดที่ติดในซังหลังตัดเมล็ดแล้วไม่เกิน 8 มิลลิเมตร
9. เยื่อหุ้มเมล็ดไม่หนา เนื้อภายในไม่กระด้าง
10. ความหวานไม่ต่ำกว่า 14 Brix และคงความหวานได้นานไม่ต่ำกว่า 36 ชั่วโมง
ความหวานควรลดลงอย่างช้า ๆ

การเก็บข้อมูลสำหรับการทำการทดสอบพันธุ์ข้าวโพดหวาน

ข้อมูลเป็นสิ่งที่สำคัญมากในโครงการปรับปรุงพันธุ์ การที่ให้โครงการทุกโครงการ ใช้เงินทองกันมหาศาลก็เพื่อเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์สำหรับการวางแผนต่อไป

การเก็บข้อมูลนั้นมิใช่ต้องเก็บทุก ๆ ลักษณะที่สำคัญ นักปรับปรุงพันธุ์ที่ดีจะต้องรู้ว่าจะต้องเก็บข้อมูลละเอียดขนาดไหน ซึ่งที่จริงแล้วการเก็บข้อมูลให้ละเอียดเป็นสิ่งที่ดีที่สุด แต่ก็สิ้นเปลืองที่สุดเช่นกัน การเลือกเก็บข้อมูลจึงมีความจำเป็น

การเก็บข้อมูลในระดับของแปลงผสมพันธุ์นั้นไม่มีอะไรมาก ยกเว้นจำนวนฝักที่เก็บเพื่อนำไปทำประวัติทั้งหมดของสายพันธุ์ และส่วนใหญ่แล้วนักปรับปรุงพันธุ์อาจจะทำอะไรต่ออะไรเพิ่มเติมไปได้ เรียกว่าเป็น breeder' comments ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการตัดสินใจว่าจะทำอย่างไรต่อกับประชากรหรือสายพันธุ์นั้น ๆ

การจะเลือกเก็บข้อมูลและการใช้ข้อมูลให้ถูกต้องนั้น นักปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดหวานจะต้องเข้าใจความต้องการของตลาดต่าง ๆ ข้อมูลที่มีการถกเถียงกันพอสมควรในหมู่นักปรับปรุงพันธุ์ คือ เรื่องของการวัดความหวาน ซึ่งในประเทศไทยนั้นดีมีการใช้ hand refractometer เป็นเครื่องมือวัดกันมานาน แต่ถ้าต้องการความแม่นยำก็ใช้คนชิมหลาย ๆ คน หรือถ้าต้องการตัวเลขที่เป็นปริมาณแน่นอนก็น่าจะใช้การวิเคราะห์หาเปอร์เซ็นต์น้ำตาล ที่ไม่เห็นด้วยกับการวัด brix เพราะว่าการวัด brix นั้นเป็นการวัดของแข็งที่ละลายน้ำได้ (soluble solid) ซึ่งน้ำตาลก็เป็นของแข็งที่ละลายน้ำได้ชนิดหนึ่งเท่านั้น ข้าวโพดหวานที่หวานอาจจะจะมี brix ไม่สูงมากนักก็ได้ และเนื่องจากข้าวโพดหวานเป็นอาหารของคนเรา ถ้าลิ้นของคนปกติบอกว่าหวานและอร่อยก็น่าจะหวานและอร่อย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ brix ของข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์ KUSX11476 นั้น วัด brix ได้ 17.0 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ brix ของ KUSX27127 จากแปลงทดลองเดียวกันวัด brix ได้ 18.7 เปอร์เซ็นต์ แต่นักชิมข้าวโพดหวานหลาย ๆ ท่าน ที่รู้จักข้าวโพดหวานทั้ง 2 พันธุ์นี้จะบอกเหมือนกันหมดว่า ฝักของข้าวโพดหวานจากพันธุ์ KUSX11476 นั้นหวานอร่อยกว่า ฝักข้าวโพดหวานจากพันธุ์ KUSX27127 (ทวีศักดิ์ ภูงหล้า . 2540)

อุปกรณ์และวิธีการทดลอง

อุปกรณ์การทดลอง

1. พันธุ์ข้าวโพดหวานที่ใช้ในการทดลอง
  - 1.1 ข้าวโพดลูกผสมพันธุ์การค้า 3 พันธุ์ คือ
    - จักรทอง 1
    - ยูนิซีดทูโตน
    - หวานสลัปสี่
  - 1.2 ข้าวโพดผสมเปิดพันธุ์การค้า 1 พันธุ์ คือ
    - ไทยซูเปอร์สวีท #1
2. อุปกรณ์ประกอบที่ใช้ในการทดลอง
  - ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 และสูตร 15-15-15
  - สารเคมีป้องกันกำจัดโรค และแมลง
  - เครื่องวัดน้ำตาล (Hand Refractometer)
  - เครื่องชั่งละเอียด
  - เครื่องวัดปริมาณน้ำฝน
  - เครื่องวัดอุณหภูมิสูง – ต่ำ ของอากาศ

ขั้นตอนและวิธีการทดลอง

1. วิธีการวางแผนทดลองวางแผนทดลองแบบสุ่มในบล็อกสมบูรณ์ (randomization complete block design) มี 4 treatments ทำการทดลอง 3 ซ้ำ (replications) แปลงย่อยแต่ละแปลงมีขนาด 4.5x5.0 เมตร (6 แถว ยาวแถวละ 5 เมตร)
2. การเตรียมแปลงปลูกและการปลูก เตรียมแปลงโดยการไถเปิดหน้าดิน 1 ครั้ง เพื่อพลิกดินและตากดิน และไถพรวน 1 ครั้ง เพื่อพรวนดินเตรียมปลูก หลังจากนั้นวัดแปลงทดลอง แล้วทำร่องปลูกเป็นแถวลึกประมาณ 15-20 เซนติเมตร ใส่ปุ๋ยรองพื้นใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 จำนวน 20 กิโลกรัมต่อไร่ และทำการปลูกข้าวโพดหวานโดยหยอดเมล็ด หลุมละ 2-3 เมล็ด ก่อนปลูกคลุมเมล็ดด้วยยาไมริลิน เพื่อป้องกันโรคราน้ำค้าง หลังจากหยอดเมล็ดแล้วกลบเมล็ดด้วยดินผสม ใช้ระยะปลูกระหว่างแถว 75 เซนติเมตร ระหว่างต้น 25 เซนติเมตร แต่ละแปลงย่อยมี 6 แถว ยาว 5 เมตร
3. การปฏิบัติดูแลรักษา เมื่อต้นข้าวโพดหวานอายุได้ 2 สัปดาห์หลังจากปลูก ทำการถอนแยกให้เหลือต้นที่ดีและแข็งแรงไว้หลุมละ 1 ต้นซึ่งจะได้ต้นข้าวโพดประมาณ 8,533

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้น /ไร่ หลังจากนั้นทำการใส่ปุ๋ย 15-15-15 50 กก./ไร่ และปุ๋ย 46-0-0 25 กก./ไร่ โดยแบ่งใส่ 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 ปุ๋ยสูตร 15-15-15 จำนวน 10 กก./ไร่ และปุ๋ยยูเรีย 46-0-0 จำนวน 5 กก./ไร่ ใส่หลังปลูก 2 สัปดาห์ ครั้งที่ 2 ปุ๋ยสูตร 15-15-15 จำนวน 20 กก./ไร่ และปุ๋ยยูเรีย 46-0-0 จำนวน 10 กก./ไร่ ใส่หลังปลูก 4 สัปดาห์ ครั้งที่ 3 ปุ๋ยสูตร 15-15-15 จำนวน 20 กก./ไร่ และปุ๋ยยูเรีย 46-0-0 จำนวน 10 กก./ไร่ ใส่หลังปลูก 6 สัปดาห์ ทุกครั้งที่ใส่ปุ๋ยทำการพรวนดินและกำจัดวัชพืช พรวนกลบโคนต้น และให้น้ำโดยการใช้เครื่องสูบน้ำไดรวี

4. การให้น้ำ ในกรณีที่ฝนไม่ตก และดินมีความชื้นไม่เพียงพอ ทำการให้น้ำโดยใช้เครื่องสูบน้ำติดหัวฉีดให้น้ำแก่ต้นข้าวโพด

5. การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ทำการฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงทุกสัปดาห์จนถึงอายุออกใหม่จึงหยุดฉีดพ่นสารเคมี

6. การเก็บเกี่ยว ทำการเก็บเกี่ยวฝักสดหลังจากข้าวโพดออกใหม่ได้ 20-22 วัน

7. การบันทึกข้อมูล

7.1 ความสูงของต้นตั้งแต่อายุ 4 สัปดาห์หลังจากปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวฝักสด

7.2 ขนาดของลำต้นวัดตรงกลางปล้องที่ 2 จากพื้นดิน

7.3 อายุวันออกดอกตัวผู้ 50 %

7.4 อายุวันออกใหม่ 75 %

7.5 จำนวนฝักต่อต้น

7.6 น้ำหนักฝักก่อนปอกเปลือก

7.7 น้ำหนักฝักหลังปอกเปลือก

7.8 ขนาดความกว้างและความยาวของฝักหลังจากการปอกเปลือก

7.9 คะแนนการรับประทาน 10-1

7.10 คุณภูมิสูงสุดและต่ำสุดในแต่ละวันขณะทำการทดลอง

7.11 ปริมาณน้ำฝนตลอดระยะเวลาทำการทดลอง

8. ระยะเวลาดำเนินงาน พฤศจิกายน 2544 – มกราคม 2545

ผลการทดลอง

การทดลองเพื่อการศึกษาถึงการทดสอบผลผลิตและคุณภาพของข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์การค้า 3 พันธุ์ คือ พันธุ์จักรทอง 1 ยูนิซีดทูโทน หวานสลัปสี เปรียบเทียบกับ พันธุ์ผสมเปิด 1 พันธุ์ คือ พันธุ์ ไทยซูเปอร์สวีท # 1 ทำการทดลองในช่วงปลายฤดูฝน ผลการทดลองเป็นดังนี้

อายุการออกดอกตัวผู้ 50%

อายุการออกดอกตัวผู้ นับตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงออกดอกพบว่าพันธุ์จักรทอง 1 มีอายุการออกดอกเร็วที่สุด คือ 47 วัน รองลงมา คือ พันธุ์หวานสลัปสี 47.66 วัน ยูนิซีดทูโทน 48.33 วัน และพันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 เป็นพันธุ์ที่มีอายุการออกดอกช้าที่สุด คือ 51.66 วัน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่าที่ได้มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง (ดังตารางที่ 1)

อายุการออกไหม 75 %

อายุการออกไหมนับตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงออกไหม 75 % ของแปลงพบว่า พันธุ์จักรทอง 1 มีอายุการออกไหมเร็วที่สุด คือ 50 วัน รองลงมา คือ พันธุ์หวานสลัปสี 53.66 วัน ยูนิซีดทูโทน 54 วัน และพันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 มีการออกไหมช้าที่สุด คือ 58.66 วัน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่าที่ได้มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง (ดังตารางที่ 1)

ความสูงของลำต้น

ความสูงของลำต้นโดยการวัดจากพื้นดินถึงโคนใบธงพบว่า พันธุ์หวานสลัปสี มีความสูงมากที่สุด คือ 197.56 ซม. รองลงมา คือ พันธุ์ยูนิซีดทูโทน 197.03 ซม. ไทยซูเปอร์สวีท # 1 193.76 ซม. และจักรทอง 1 เป็นพันธุ์ที่มีความสูงน้อยที่สุด คือ 184.83 ซม. จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่าที่ได้มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง (ดังตารางที่ 1)

จำนวนต้นต่อแปลง

จำนวนต้นต่อแปลงพบว่า พันธุ์จักรทอง 1 มีจำนวนต้นมากที่สุด คือ 120 ต้น รองลงมา คือ พันธุ์ยูนิซีตทูโทน 115 ต้น หวานสลับสี 110 ต้น และพันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท #1 มีจำนวนต้นต่อแปลงน้อยที่สุด คือ 75 ต้นต่อแปลง จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า ค่าที่ได้มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง (ดังตารางที่ 1)

จำนวนฝักต่อต้น

จำนวนฝักต่อต้นพบว่า พันธุ์จักรทอง 1 มีจำนวนฝักมากที่สุด คือ 1.15 ฝัก/ต้น รองลงมา คือ พันธุ์หวานสลับสี 1.10 ฝัก/ต้น ไทยซูเปอร์สวีท # 1 1.07 ฝัก/ต้น และ พันธุ์ยูนิซีตทูโทน มีจำนวนฝักน้อยที่สุด คือ 1.05 ฝัก/ต้นเท่านั้น จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่าที่ได้มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง (ดังตารางที่ 2)

คะแนนความสม่ำเสมอของฝักสด

ความสม่ำเสมอของฝัก โดยการให้คะแนนในระบบ 1-9 คะแนน พบว่าพันธุ์ หวานสลับสี และพันธุ์ยูนิซีตทูโทน จะมีคะแนนสูงที่สุด คือ 7.5 คะแนน รองลงมา คือ พันธุ์จักรทอง 1 7.1 คะแนน และพันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 มีคะแนนน้อยที่สุด คือ 5.5 คะแนน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่าที่ได้มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง (ดังตารางที่ 2)

น้ำหนักฝักสดก่อนปอกเปลือก

น้ำหนักฝักสดก่อนปอกเปลือกพบว่า พันธุ์หวานสลับสีมีน้ำหนักฝักสดมากที่สุด คือ 334.16 กรัม รองลงมา คือ พันธุ์ยูนิซีตทูโทน 292.5 กรัม พันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 268.83 กรัม และพันธุ์จักรทอง 1 มีน้ำหนักน้อยที่สุด คือ 240.83 กรัม จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่าที่ได้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (ดังตารางที่ 3)

น้ำหนักฝักสดหลังปอกเปลือก

น้ำหนักฝักสดหลังปอกเปลือกพบว่าพันธุ์หวานสลับสี มีน้ำหนักมากที่สุด คือ 231.60 กรัม รองลงมา คือ พันธุ์ยูนิซีตทูโทน 200 กรัม จักรทอง 1 174.16 กรัม และ พันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 มีน้ำหนักน้อยที่สุด คือ 165.83 กรัม จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่าที่ได้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (ดังตารางที่ 3)

ความยาวฝักสดหลังปอกเปลือก

ความยาวฝักสดหลังปอกเปลือกโดยวัดจากโคนฝักไปหาปลายฝักที่มีเมล็ดรอบข้างพบว่า พันธุ์จักรทอง 1 มีความยาวมากที่สุด คือ 16.83 ซม. รองลงมา คือ พันธุ์หวานสลบสี 16.25 ซม. ยูนิซีดทูโตน 15.46 ซม. และพันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 เป็นพันธุ์ที่มีความยาวน้อยที่สุด คือ 14.66 ซม. จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่าที่ได้ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ดังตารางที่ 3)

ความกว้างฝักสดหลังปอกเปลือก

ความกว้างฝักสดหลังปอกเปลือก โดยการวัดตรงกลางฝักพบว่า พันธุ์หวานสลบสี มีความกว้างมากที่สุด คือ 4.86 ซม. รองลงมา คือ พันธุ์ยูนิซีดทูโตน 4.55 ซม. จักรทอง 1 4.03 ซม. และพันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 มีความกว้างน้อยที่สุด คือ 4.01 ซม. จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่าที่ได้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง (ดังตารางที่ 3)

ผลผลิตฝักสดหลังปอกเปลือก

ผลผลิตฝักสดหลังปอกเปลือกพบว่า พันธุ์หวานสลบสีให้ผลผลิตมากที่สุด คือ 2,003.85 กก./ไร่ รองลงมา คือ พันธุ์ยูนิซีดทูโตน 1,717.18 กก./ไร่ พันธุ์จักรทอง 1 1,715.27 กก./ไร่ และพันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 ให้ผลผลิตต่อร่น้อยที่สุด คือ 955.21 กก./ไร่ เท่านั้น จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่าที่ได้มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง (ดังตารางที่ 4)

เปอร์เซ็นต์น้ำตาล

เปอร์เซ็นต์น้ำตาลพบว่า พันธุ์ยูนิซีดทูโตน มีเปอร์เซ็นต์น้ำตาลมากที่สุด คือ 14.66 Brix รองลงมา คือ พันธุ์จักรทอง 1 14.4 Brix ไทยซูเปอร์สวีท # 1 13.8 Brix และหวานสลบสี เป็นพันธุ์ที่มีเปอร์เซ็นต์น้ำตาลน้อยที่สุด คือ 13.7 Brix จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่าที่ได้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง (ดังตารางที่ 4)

คะแนนความอ่อนนุ่มของเปลือกหุ้มเมล็ด

ความอ่อนนุ่มของเปลือกหุ้มเมล็ดโดยกรให้คะแนนระบบ 1-9 คะแนนพบว่า พันธุ์ยูนิซีตทูโทน พันธุ์จักรทอง 1 พันธุ์หวานสลบสีมีคะแนนความอ่อนนุ่มมากที่สุด คือ 7.66 คะแนน รองลงมาคือ พันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 เป็นพันธุ์ที่มีความอ่อนนุ่มน้อยที่สุดด้วย คือ 6.5 คะแนน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่าที่ได้มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง (ดังตารางที่ 4)

คะแนนการรับประทาน

คะแนนการรับประทานโดยการให้คะแนนระบบ 1-9 คะแนนพบว่าพันธุ์ยูนิซีตทูโทน เป็นพันธุ์ที่มีคะแนนมากที่สุด คือ 8.00 คะแนน รองลงมา คือ พันธุ์จักรทอง 1 คือ 7.66 คะแนน พันธุ์หวานสลบสี 7.5 คะแนน และพันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 เป็นพันธุ์ที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ 6.66 คะแนน จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าค่าที่ได้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง (ดังตารางที่ 4)

สีของเมล็ดบนฝักสด

สีของเมล็ดภายในฝักพบว่า พันธุ์จักรทอง 1 และพันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 มีเมล็ดสีเหลือง ส่วนพันธุ์ยูนิซีตทูโทน และพันธุ์หวานสลบสี มีเมล็ดสีเหลืองขาว ซึ่งลักษณะสีของเมล็ดดังกล่าวเป็นลักษณะประจำพันธุ์ของแต่ละพันธุ์

ตารางที่ 1 อายุการออกดอกตัวผู้ 50% (วัน) อายุการออกไหม 75% (วัน) ความสูงของลำต้น ก่อนการเก็บเกี่ยว (ซม.) และจำนวนต้นต่อแปลง ของข้าวโพดหวาน 4 สายพันธุ์ที่ทำการทดลอง

พันธุ์	อายุการออกดอกตัวผู้ 50% (วัน)	อายุการออกไหม 75% (วัน)	ความสูงของลำต้น ก่อนการเก็บเกี่ยว (ซม.)	จำนวนต้นต่อแปลง
จักรทอง 1	47.00 C	50.00 C	184.83 A	120.00 A
ยูนิซีดส์ทูโทน	48.33 B	54.00 B	197.03 A	115.00 A
หวานสลับสี	47.66 BC	53.66 B	197.56 A	110.00 A
ไทยซูเปอร์สวีท# 1	51.66 A	58.66 A	193.76 A	75.00 B
C.V. (%)	0.97	0.62	3.25	5.45

อักษรภาษาอังกฤษในแนวตั้งที่เหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยวิธีการเปรียบเทียบแบบ Student Newman Keuls Test (SNK) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 จำนวนฝึกต่อต้าน คะแนนความสม่ำเสมอของฝึกสด (1-9) ของข่าวโพด
หวาน 4 สายพันธุ์ที่ทำการทดลอง

พันธุ์	จำนวนฝึกต่อต้าน	คะแนนความสม่ำเสมอของฝึกสด (1-9)
จักรทอง 1	1.15 A	7.16 A
ยูนิซีดส์ทูโทน	1.05 A	7.50 A
หวานสลบี่สี	1.10 A	7.50 A
ไทยซูเปอร์สวีท# 1	1.07 A	5.5 B
C.V. (%)	4.78	2.09

อักษรภาษาอังกฤษในแนวตั้งที่เหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ
โดยวิธีการเปรียบเทียบแบบ Student Newman Keuls Test (SNK) ที่ระดับความเชื่อมั่น
95 %

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 น้ำหนักฝักสดก่อนปอกเปลือก (กรัม) น้ำหนักฝักสดหลังปอกเปลือก (กรัม) ความยาวฝักสดหลังปอกเปลือก (ซม.) ความกว้างฝักสดหลังปอกเปลือก (ซม.) ของข้าวโพดหวาน 4 สายพันธุ์ที่ทำการทดลอง

พันธุ์	น้ำหนักฝักสด ก่อนปอกเปลือก (กรัม)	น้ำหนักฝักสด หลังปอกเปลือก (กรัม)	ความยาวฝักสด หลังปอกเปลือก (ซม.)	ความกว้างฝักสด หลังปอกเปลือก (ซม.)
จักรทอง 1	240.83 B	174.16 A	16.83 A	4.03 B
ยูนิซีดส์ทูโทน	292.50 AB	200.83 A	15.46 A	4.55 A
หวานสลบสี	337.50 A	231.66 A	16.25 A	4.86 A
ไทยซูเปอร์สวีท# 1	268.83 AB	165.83 A	14.66 A	4.01 B
C.V. (%)	11.63	15.38	10.33	4.79

อักษรภาษาอังกฤษในแนวตั้งที่เหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยวิธีการเปรียบเทียบแบบ Student Newman Keuls Test (SNK) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

ตารางที่ 4 ผลผลิตฝักสดหลังปอกเปลือก (กก./ไร่) เปอร์เซ็นต์น้ำตาล (%Brix) คะแนนความอ่อนนุ่มของเปลือกหุ้มเมล็ด (1-9) คะแนนการรับประทาน (1-9) ของข้าวโพดหวาน 4 สายพันธุ์ที่ทำการทดลอง

พันธุ์	ผลผลิตฝักสดหลังปอกเปลือก (กก./ไร่)	เปอร์เซ็นต์น้ำตาล (%Brix)	คะแนนความอ่อนนุ่มของเปลือกหุ้มเมล็ด (1-9)	คะแนนการรับประทาน (1-9)
จักรทอง 1	1700.27 A	14.40 A	7.66 A	7.66 AB
ยูนิซีดส์ทูโทน	1717.18 A	14.50 A	7.66 A	8.00 A
หวานสลับสี	2003.85 A	14.18 A	7.66 A	7.50 AB
ไทยซูเปอร์สวีท# 1	955.21 B	13.80 A	6.50 B	6.66 B
C.V. (%)	15.71	5.16	3.39	5.19

อักษรภาษาอังกฤษในแนวตั้งที่เหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยวิธีการเปรียบเทียบแบบ Student Newman Keuls Test (SNK) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

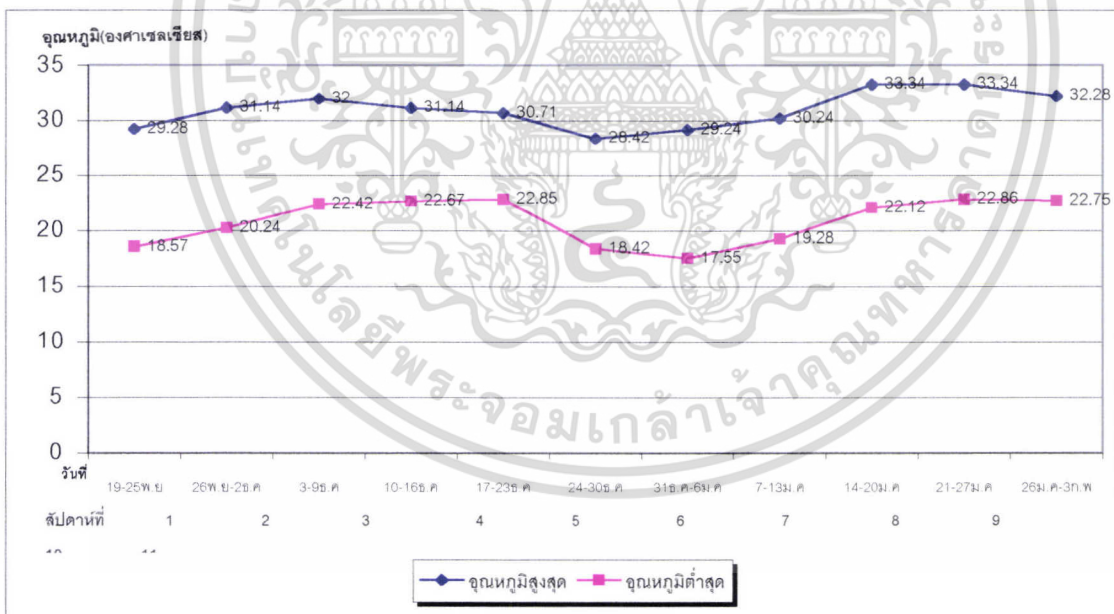
ภาพที่ 1 ลักษณะของฝักข้าวโพดทั้ง 4 พันธุ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจารณ์ผลการทดลอง

การเจริญเติบโต

เนื่องจากตลอดระยะเวลาที่ทำการปลูกข้าวโพดหวานในช่วงปลายฤดูฝน มีสภาพภูมิอากาศค่อนข้างเย็น อุณหภูมิต่ำสุดและสูงสุด 18-32 องศาเซลเซียส ซึ่งอุณหภูมิในช่วงนี้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของข้าวโพดหวาน การปลูกในช่วงปลายฤดูฝนแม้ว่าฤดูการปลูกจะไม่มีฝนตกเลยก็ตาม แต่ก็ได้มีการให้น้ำโดยการใช้เครื่องสูบน้ำไดโว่สูบน้ำให้กับข้าวโพดหวานอย่างเพียงพอสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เพราะฉะนั้นปัญหาเรื่องการขาดน้ำจึงไม่เกิดขึ้น เนื่องจากข้าวโพดเป็นพืชที่ตอบสนองต่อสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะอุณหภูมิและน้ำมาก ไสวพงษ์เก่า (2534) อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการปลูกข้าวโพดหวานอยู่ในระหว่าง 24-30 องศาเซลเซียส ซึ่งจะทำให้การเจริญเติบโตของข้าวโพดหวานเป็นไปตามปกติ อุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับการงอกก็เช่นเดียวกันกับการเจริญเติบโต เพราะฉะนั้นการปลูกในช่วงปลายฤดูฝนซึ่งมีอุณหภูมิเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของข้าวโพดหวาน ข้าวโพดจึงมีการเจริญเติบโตที่ดี

ภาพที่ 2 แสดงอุณหภูมิที่สูงสุดและต่ำสุดในระหว่างที่ทำการทดลองในช่วงปลายฤดูฝน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลผลิต

เมื่อพิจารณาขนาดฝัก พันธุ์จักรทอง 1 พันธุ์หวานสลับสี พันธุ์ยูนิซีตทูโทน มีคุณภาพของฝักที่ดี มีขนาดความยาวของฝักอยู่ในเกณฑ์ของข้าวโพดพันธุ์ดี คือมีขนาดฝักยาวกว่า 12 ซม. แต่พันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 จะมีความยาวและความกว้างที่น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับพันธุ์อื่นๆ

เมื่อพิจารณาน้ำหนักฝักหลังปอกเปลือก พันธุ์หวานสลับสี พันธุ์ยูนิซีตทูโทนและพันธุ์จักรทอง 1 มีน้ำหนักฝักอยู่ในเกณฑ์ที่ดีเพราะมีการเรียงตัวของเมล็ดที่ดี ส่วนพันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 มีน้ำหนักฝักน้อยที่สุด เพราะฝักมีขนาดเล็กที่สุด

คุณภาพของผลผลิต

เมื่อพิจารณาจากคะแนนการรับประทาน จะเห็นได้ว่าพันธุ์ยูนิซีตทูโทน พันธุ์จักรทอง 1 และพันธุ์หวานสลับสี มีคะแนนการรับประทานเป็นที่น่าพอใจของผู้บริโภค จึงมีคะแนนการรับประทาน 7.5-8.0 คะแนน ส่วนพันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 อยู่ในเกณฑ์ที่ดีพอใช้ คือ มีคะแนนการรับประทานที่ 6.66 คะแนนเท่านั้น

ภาพรวมของทุกพันธุ์

เมื่อพิจารณาภาพรวมของทุกพันธุ์แล้ว จะเห็นได้ว่าทุกพันธุ์มีการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตได้ดี มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี สามารถใช้แนะนำเป็นพันธุ์ปลูก ยกเว้น พันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 เพราะมีความสม่ำเสมอของฝักน้อย การให้ผลผลิตต่อไร่ก็น้อยมากด้วยไม่เหมาะที่จะแนะนำให้ใช้เป็นพันธุ์ปลูก

สรุปผลการทดลอง

จากการทดลองเพื่อการศึกษาถึงการทดสอบผลผลิตและคุณภาพของข้าวโพดหวาน พันธุ์การค้า 3 พันธุ์ คือ พันธุ์ฉัตรทอง 1 พันธุ์ยูนิซีดทูไทน์ พันธุ์หวานสลับลี เปรียบเทียบกับพันธุ์ผสมเปิด 1 พันธุ์ คือ พันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบลักษณะการเจริญเติบโต การให้ผลผลิตและคุณภาพผลผลิตของข้าวโพดหวานทั้ง 4 พันธุ์และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการปลูกข้าวโพดหวานเพื่อให้ได้พันธุ์ที่มีผลผลิตสูงและคุณภาพที่ดีเป็นที่ต้องการของตลาด ทำการทดลองที่แปลงทดลองของภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทำการทดลองในช่วงปลายฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2544 ถึง เดือนมกราคม 2545 วางแผนการทดลองแบบ randomized complete block design มี 3 replications ผลที่ได้จากการทดลองซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ข้าวโพดหวานลูกผสมทั้ง 3 พันธุ์ ให้ผลผลิตและมีคุณภาพสูงกว่าพันธุ์ผสมเปิดไทยซูเปอร์สวีท # 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. เมื่อเปรียบเทียบข้าวโพดหวานลูกผสมทั้ง 3 พันธุ์ ให้ผลผลิตที่ดีในสภาพแปลงปลูกที่ลาดกระบัง ส่วนข้าวโพดหวานพันธุ์ไทยซูเปอร์สวีท # 1 ให้อัตราผลผลิตที่ต่ำมากจึงไม่ควรแนะนำที่จะใช้เป็นพันธุ์ปลูกในเขตลาดกระบัง
3. การใช้ข้าวโพดหวานพันธุ์ลูกผสม (hybrid) น่าจะให้ผลดีและเป็นที่ต้องการของตลาด หรือผู้บริโภคมากกว่าการใช้ข้าวโพดหวานพันธุ์ผสมเปิด (open pollinated)

ข้อเสนอแนะ

จากการทดลองเพื่อการศึกษาถึงการทดสอบผลผลิตและคุณภาพของข้าวโพดหวาน พันธุ์การค้า 3 พันธุ์ เปรียบเทียบกับพันธุ์ผสมเปิด 1 พันธุ์ โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การเก็บเกี่ยวข้าวโพดหวานจากต้นควรตัดส่วนของลำต้นให้ติดมากัวยประมาณ 3-4 นิ้ว เพื่อที่จะรักษาปริมาณน้ำตาลในเมล็ดให้แปรสภาพเป็นแป้งได้ช้าแล้วไม่ควรเก็บเอาไว้ข้ามคืน ควรรับประทานทันทีหรือรีบนำไปขายทันที เพราะถ้าเก็บเอาไว้ข้ามคืนจะทำให้ น้ำตาลในเมล็ดแปรสภาพเป็นแป้งทำให้รสชาติไม่หวาน การหุงต้มก็ไม่ควรต้มนานเกินไป เพราะจะทำให้เสียรสหวาน

2. การเก็บเกี่ยวฝักข้าวโพดหวานควรเก็บในตอนเช้าเนื่องจากในตอนเช้านั้นมี อุณหภูมิต่ำกว่าตอนเที่ยงจึงทำให้น้ำตาลในเมล็ดแปรสภาพเป็นแป้งได้ช้ากว่าในตอนเที่ยง ซึ่งมีอุณหภูมิสูงและมีผลทำให้น้ำตาลในเมล็ดแปรสภาพเป็นแป้งได้เร็วกว่า

3. การปลูกข้าวโพดหวานนั้นควรปลูกในช่วงปลายฤดูฝนหรือระหว่างเดือน พฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคมจะทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและมีผลผลิตที่สูงกว่าการปลูก ในเดือนอื่นๆ เพราะในช่วงนี้อุณหภูมิค่อนข้างเย็นและเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตและการ พัฒนาของข้าวโพดหวานมากที่สุด แต่ต้องมีการให้น้ำชลประทานอย่างเต็มที่ในช่วงที่ไม่มี ฝน และต้องระมัดระวังป้องกันโรคคราบน้ำค้าง ด้วยการคลุมเมล็ดด้วยยากันรา น้ำค้าง หรือใช้ พันธุ์ที่ต้านทานรา น้ำค้างปลูก

4. ควรใช้พันธุ์ลูกผสมที่มีความสม่ำเสมอและมีความน่ารับประทานเป็นพันธุ์ปลูก เพราะจะให้ผลดีและเป็นที่ต้องการของตลาดมากกว่าการใช้พันธุ์ผสมเปิดเป็นพันธุ์ปลูก

บรรณานุกรม

- กมล เลิศรัตน์ และคณะ. 2536 . " แนะนำข้าวโพดซูปเปอร์สวีทพันธุ์ผสมเปิดใหม่ : พันธุ์ข้าวเหนียวขอนแก่น . " หน้า 32-39 . ใน การสัมมนาการผลิตข้าวโพดเพื่ออุตสาหกรรม ระหว่างวันที่ 28-29 มกราคม 2536 . กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ .
- กรมวิชาการเกษตร . 2538 . ข้าวโพดหวานพันธุ์จักรทอง . ฉะเชิงเทรา : ศูนย์ศึกษาพัฒนาเขาหินซ้อน .
- กรมวิชาการเกษตร . 2543 . การผลิตข้าวโพดหวาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม . สถาบันวิจัยพืชไร่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ . กรุงเทพฯ น.43-45 .
- กรมส่งเสริมการเกษตร . 2533 . ข้อมูลการผลิตพืชผักที่สำคัญของประเทศไทย . กรุงเทพฯ ฯ : งานพืชผัก กลุ่มพืชสวน กองส่งเสริมพืชพันธุ์ .
- กรมส่งเสริมการเกษตร . 2539 . ฝ่ายวิเคราะห์ข้อมูลการเกษตร . สถิติข้อมูลการเกษตร . กรุงเทพฯ ฯ :
- กรมส่งเสริมการเกษตร . 2540 . คณะกรรมการประสานงานวิจัยและส่งเสริมการเกษตร . แผนพัฒนาพืช 2 ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 . กรุงเทพฯ ฯ : 155 น.
- กรรเชิง สิริวิทยาภรณ์ . 2535 . " ผลของความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ที่มีต่อการเจริญเติบโตผลผลิต และอัตราปลูกที่เหมาะสมของข้าวโพดหวาน ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ .
- ทวีศักดิ์ ภู่อำ . 2536 . พันธุ์ข้าวโพดหวานเพื่ออุตสาหกรรม . หน้า 56-57 . ใน การสัมมนาการผลิตข้าวโพดเพื่ออุตสาหกรรม ระหว่างวันที่ 28-29 มกราคม 2536 . สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ .
- ทวีศักดิ์ ภู่อำ . 2540 . การปรับปรุงพันธุ์และการปลูกข้าวโพดหวานเพื่อการค้า . สำนักพิมพ์ไอเดียนสโตร์ . กรุงเทพฯ ฯ : 188 น.
- ธรรพงษ์ สุคันโท . 2537 . ความต้องการข้าวโพดหวานของโรงงานอุตสาหกรรม . เอกสารประกอบการบรรยายในการสัมมนาข้าวโพดหวาน ครั้งที่ 2 26-27 มกราคม 2537 . ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น . 6 น.
- บุษรา พรหมสถิต . 2538 . โครงการเพื่อลดการใช้สารพิษทางการเกษตร . กรุงเทพฯ ฯ : 219 น. ในรายงานการประชุมวิชาการปี 2538 .

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มณฑนา อ่อนวิมล . 2524 . การตอบสนองของข้าวโพดต่อระยะเวลาการให้น้ำชลประทาน และอัตราปลูก . วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ .
- ราเชนทร์ ธิรพร . 2539 . การผลิตข้าวโพด การใช้ประโยชน์ การวิเคราะห์ปัญหาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เกษตรกร . ประดิษฐ์การพิมพ์ . กรุงเทพฯ : 274 น.
- สุธรรม อารีกุล และคณะ . 2529 . แผลงศัตรูข้าวโพดของประเทศไทย . เอกสารวิชาการฉบับที่ 9 . กรุงเทพฯ : กรมวิชาการเกษตร .
- อรนุช กองกาญจนะ และคณะ . 2526 . การศึกษาระดับเศรษฐกิจของหนอนเจาะลำต้นข้าวโพด . ในรายงานผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยปี 2526 . สาขาแมลงศัตรูข้าวโพด ข้าวฟ่าง และพืชไร่อื่น ๆ . กรุงเทพฯ : กรมวิชาการเกษตร .
- อรนุช กองกาญจนะ และวัชรา ชุณหวงศ์ . 2534 . แมลงศัตรูข้าวโพด . ใน แมลงศัตรูข้าวโพดและพืชไร่อื่น ๆ . เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรแมลงศัตรูพืช และการป้องกันกำจัด ครั้งที่ 6 17-28 มิถุนายน 2534 . กรุงเทพฯ : กองกีฏและสัตววิทยา กรมวิชาการเกษตร .
- Ching , T.M. 1973 . Biochemical anatomy of seed Vigor . *Seed Sci .& Technol .* P . 73-88 .
- Mack , H.J. 1972 . "Effect of population , plant arrangement and fertilizer on yield of sweet corn ." *J . Amer . Hort . Sci .* 97 (6) :757-760 .
- Maximov , N.S. 1929 . *The Plant in Relation of Water .* Gorge Allen and Unwun , Ltd., London . 478 pp.
- Rastanii , F. 1976 . Metabolism of phosphorus compound during the erly period of rice seed germination in relation to seed vigor . *Seed Abstr.* 2 (3) : 74 .
- Slater , P.J. and Goods , J.E. 1967 . Crop responses to water at differrent stages of growth . *Commonweaeth Agricultural Bureau .* P. 130-136 .
- Wilson , D.O. et al. 1991. Physiological mauurity and vigor in production of "Florida Stay Sweet "shrunken – 2 sweet corn seed. *Crop 'Sci.* 31 : 1640-1647.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้